

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

R

Bescherming persoonlijke levenssfeer

TER BESLISSING

Datum
7 december 2025
Onze referentie
BZ2523011

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

nota

Verzoek aan R: schriftelijk overleg inzake niet uitvoeren
motie-Hirsch (36 180, nr. 180)

Binnengekomen op
4 december 2025
Bijlage(n)
3

Aanleiding

Ontvangst van een schriftelijk overleg van de vaste commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp op 4 december jl. over de Kamerbrief van 1 december jl. over het niet uitvoeren van motie Hirsch c.s. over het pleiten en beïnvloeden op nationaal niveau als instrument voor samenwerking met maatschappelijke organisaties (Kamerstuk 36180, nr. 180).

De inbreng van de vaste commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp ten behoeve van een schriftelijk overleg over het niet uitvoeren van motie Hirsch c.s. over het pleiten en beïnvloeden op nationaal niveau als instrument voor samenwerking met maatschappelijke organisaties (Kamerstuk 36725-XVII-34).

Geadviseerd besluit

Akkoord op en verzending van bijgaande beantwoording op de schriftelijke vragen van de fracties D66, GroenLinks-PvdA, CDA en BBB naar de Tweede Kamer. Graag uw akkoord met bijgevoegde beantwoording en verzending aan de Kamer.

Kernpunten

- De fracties vragen naar extra toelichting over de onwenselijkheid van het niet uitvoeren van motie Hirsch c.s. over het financieren van lobby binnen Nederland, en de gevolgen daarvan. Ook vragen zij zich af waarom de motie van toenmalig staatssecretaris voor Buitenlandse Handel Boerma "Oordeel Kamer" heeft gekregen en is ontraden door toenmalig minister Veldkamp.
- U stelt dat we doorgaan met dialoog met stakeholdergroepen binnen het Nederlands handelsbeleid. Bovendien zal binnen het instrument Schone en eerlijke handel van het beleidskader Focus (2026-2030) dialoog tussen maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven binnen convenanten, platforms of multi-stakeholderinitiatieven subsidiabel zijn.
- U benadrukt nogmaals dat geld dat is bedoeld voor ontwikkelingshulp zoveel mogelijk direct moet worden besteed aan de mensen die het nodig hebben. Het beleidskader Focus legt de nadruk op dienstverlening en lokaal eigenaarschap. Financiering van lobby in Nederland blijft uitgesloten.

- U legt uit dat motie Hirsch c.s. op verschillende manieren kan worden geïnterpreteerd. Mede vanwege onduidelijkheid over de reikwijdte van de motie -en dat deze soms wordt geïnterpreteerd als verzoek tot financiering van lobby in Nederland- is besloten hem niet uit te voeren.
- De Kamer ontvang de beantwoording graag uiterlijk dinsdag 9 december, vanwege de wens om nog een tweeminutendebat te kunnen houden over het onderwerp.
- De Kamer stelt voornamelijk vragen over het naast u neerleggen van een aangenomen motie.
- We benadrukken in de beantwoording meermaals dat we blijven doorgaan met gesprekken met stakeholders in het instrument Schone en eerlijke handel en in het bredere Nederlands handelsbeleid.
- We geven aan dat het subsidiebeidskader voor het instrument Schone en eerlijke handel in het beleidskader Focus wordt gepubliceerd in Q1 2026.

Datum
6 december 2025
Onze referentie
--

Toelichting

Eerdere besluitvorming

- Voormalig minister Klever heeft bij de ontwikkeling van het beleidskader Focus (2026-2030) besloten om:
 - lobby binnen Nederland niet te financieren;
 - lobby op internationaal niveau niet te financieren (Kamerbrief van 11 november 2024, Kamerstuk 36600, nr. 13).
- N.a.v. de aangenomen motie Dobbe c.s. (nr. 145, 10 juni jl.) heeft minister Veldkamp besloten lobby op internationaal niveau toch subsidiabel te maken binnen het beleidskader Focus.

Moties over lobby in Nederland

Tijdens het *Wetgevingsoverleg* (WGO) over de 1^e suppletoire begroting op 30 juni jl. werden onder andere de volgende twee moties ingediend:

- **Motie Dobbe c.s.** (Kamerstuk 36725, nr. 31) die de regering verzoekt om nationale beleidsbeïnvloeding niet uit te sluiten van het beleidskader, maar organisaties inhoudelijk te beoordelen.
Deze motie werd door toenmalig minister Veldkamp ontraden en is verworpen door de Kamer.
- **Motie Hirsch c.s.** (Kamerstuk 36725, nr. 34) die de regering verzoekt om in gesprek te blijven met stakeholders die door Nederlands handelsbeleid worden geraakt, door pleiten en beïnvloeden op nationaal niveau als instrument in het beleid voor samenwerking met maatschappelijke organisaties niet uit te sluiten.
Deze motie werd door toenmalig minister Veldkamp ontraden omdat die kon worden geïnterpreteerd als een verzoek om lobby binnen Nederland in het beleidskader Focus subsidiabel te maken. Mevrouw Hirsch vroeg toen om een appreciatie door toenmalig staatssecretaris Boerma. De staatssecretaris heeft vervolgens de appreciatie Oordeel Kamer gegeven vanwege de mogelijkheid tot het voeren van stakeholderconsultaties in het bredere Nederlands handelsbeleid. De motie is daarna aangenomen door de Kamer.

Verskillende interpretaties motie Hirsch c.s.

In tegenstelling tot de motie Dobbe c.s., staat er in de motie Hirsch c.s. niet expliciet dat het gaat om het nieuwe beleidskader noch dat het gaat om het toestaan van subsidiëring van lobby binnen Nederland. De motie

Hirsch c.s. is op verschillende manieren te interpreteren, wat blijkt uit zowel de verwarring in het WGO als uit de vragen in het huidige schriftelijke overleg.

Datum
6 december 2025
Onze referentie
--

De volgende interpretaties van de motie lijken te bestaan:

- 1) De motie richt zich op het onderhouden van dialoog met stakeholders die door het brede Nederlandse handelsbeleid worden geraakt;
- 2) de motie verzoekt tot het faciliteren van multi-stakeholderdialogen onder het Focus-instrument Schone en eerlijke handel;
- 3) de motie vraagt om toestaan van financiering van lobby in Nederland onder het Focus-instrument Schone en eerlijke handel.

De eerste interpretatie is staand beleid. Vanuit die interpretatie gaf Boerma Oordeel Kamer.

De tweede interpretatie komt overeen met de wijze waarop binnen het Focus-instrument Schone en eerlijke handel gewerkt zal worden.

De derde interpretatie heeft een dermate grote reikwijdte dat hieronder ook activiteiten zouden vallen die het kabinet onwenselijk acht.

Verskil tussen multi-stakeholderdialogen en lobby binnen Nederland

Het uitgangspunt is dat activiteiten onder het Focus-instrument Schone en eerlijke handel bijdragen aan het doel van het instrument (het is een doelgebonden subsidie). Dit doel is het versterken en toekomstbestendig maken van waardeketens die voor productielanden en Nederland belangrijk zijn, onder andere door het verbeteren van arbeidsrechten en -omstandigheden en het tegengaan van ontbossing en vervuiling in productielanden.¹ Voorstellen die via de aanbesteding zullen worden ingediend worden op dat punt beoordeeld. Het voeren van dialoog tussen de overheid, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven is voor dit doel belangrijk. Die dialoog is dan ook een subsidiabele activiteit. Een lokale ngo kan dus bijvoorbeeld deelnemen aan een rondetafelgesprek over knelpunten en oplossingen in lokale markten in de koffie- of palmolieketen.

Daarentegen wordt bijvoorbeeld een door de maatschappelijke organisatie zelfstandig opgezette advertentiereeks over misstanden in ketens waarin Nederland actief is, gezien als lobbyactiviteit binnen Nederland en is dus niet subsidiabel. Dergelijke activiteiten kunnen maatschappelijke organisaties met eigen middelen financieren.

¹ Kamerbrief over het beleidskader voor de samenwerking met maatschappelijke organisaties in ontwikkelingshulp 2026-2030 (Kamerstuk 36600, nr. 180); CW3.1 formulier beleidskader samenwerking met maatschappelijke organisaties in ontwikkelingshulp.